

andra namn blir därför osäker. Möjligen har det varit **iluki Illugi**. Två bröder med namnen *Illugi* och *Fullugi* äro nämnda i inskriften L 29 Svarsta, Håbo-Tibble sn. Andra exempel finnas på att dessa båda namn använts inom samma familj (E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 13). Inskriftens formulering vore emellertid i så fall rätt egendomlig. Av 31—40 **þaþir bryþr** framgår, att bröderna endast ha varit två. **þaþir iluki** skulle sålunda avse *Illugi* och den förut nämnde *Fullugi*. Ett sådant uttryckssätt *Fullugi . . . ok þaþir Illugi* för *Fullugi ok Illugi* är abundant och därför osannolikt. En annan möjlighet är, att 22—30 **þaþir arluks** är en felläsning för **kairlauks Gæirlauks**.

Om mansnamnet *Fullugi* se Sö 228. Ett mansnamn *Gæirlauks* är icke med säkerhet känt från någon annan runinskrift, men det är väl styrkt från medeltida norska källor. 46—49 **mana** kan givetvis återge ett (ack.) *Māna* eller *Manna*. Namnet förekommer i ytterligare några inskrifter: den nyfunna runhällen i Hammarby sn U 284, L 616 Vällingsjö, Malsta sn och L 617 Ekeby, Malsta sn (säkerligen avses i dessa båda inskrifter samme man), Sö 63, 173 och 374 (i de båda senare avses samme man). I medeltida svenska urkunder synes såväl *Māni* som *Manni* vara styrkt, i västnordiska källor endast *Māni*.

305. Bensta, Skånela sn.

Pl. 3.

Litteratur: O. Almgren, Anteckningar (ATA); E. Brate, Anteckningar (ATA); E. Ekhoﬀ i Fornvännen 1907, s. 72.

Äldre avbildningar: R. Cederström, foto 1901 (ATA); O. v. Friesen, foto 1904 (ATA; Fornvännen 1907, s. 73); E. Brate, foto 1908 (ATA).

Ristningen finnes på ett jordfast granitblock 3 m. Ö om vägen mellan Ekeby och Bensta, o. 1600 m. N om Ekeby och o. 500 m. S om Bensta. Den har enligt uppgift upptäckts av en pojke vid jultiden år 1900 och undersöktes av R. Cederström 1901, O. v. Friesen 1904 och E. Brate 1908.

Berghällens yta är jämförelsevis slät och jämn men dock knottrig. Ristningens höjd 1,03 m., bredd 0,40 m. Ristningslinjerna äro smala, grunda och hackiga, vilket ofta gör dem otydliga.

Inskrift:

askala lit hiua stain iftir fuluka auk iluki auk sikni

5 10 15 20 25 30 35 40 45

Aska[t]la(?) let h[agg]va stein æftir Fulluga, ok Illugi ok Signy.

»Åskatla lät hugga stenen efter Fulluge, och Illuge och Signy.»

Till läsningen: I inskriften finnas inga säkra sk. Första namnets alla runor äro säkra, om också bst i 6 **a** är grund. R. 5 är **l**, icke **t**. 11 **i** har intet säkert spår av bst. Ett sådant har ej heller kunnat få plats på h. sidan av hst. T. v. om hst finnes en svag fördjupning, ej huggen. 12 **u** är tydligt. 13 **a** har bst t. v.; endast svaga spår av bst på h. sidan. 15 och 21 **t** ha bst endast på v. sidan av hst. 19 **i** är icke stunget. Övre bst i 24 **f** är otydlig. Bst i 29 **a** är svag. 33—37 **iluki** är fullt klart. Runorna i sista namnet 41—45 **sikni** äro svaga men torde vara fullt säkra. — Cederström: 33 **a**, 41—45 ej läst. — v. Friesen: 11 **k**, 33 **i**, 41—45 **sikni**. — Brate: 11 **k** »har av någon orsak felristats till **ŷ**»; bst är dock svag. R. 19 sannolikt **e**. 33 **i**, 41—45 **sikni**.

1—6 **askala** torde vara kvinnonamnet *Askatla*. Detta är f. ö. icke säkert belagt i svenska källor. Jfr dock Ög 94 **askata**. I Reichenau-listan förekommer det flera gånger (*Aarböger* 1923).

Det förekommer i den danska runinskriften 120 Spentrup. 41—45 **sikni** är kvinnonamnet *Signy* eller *Signi*, tidigare ej med säkerhet känt från det svenska inskriftsmaterialet. — Om *Fullugi* se Sö 228, om *Illugi* U 41.

Tillägget **auk iluki auk sikni** innebär, att dessa båda, Illuge och Signy, tillsammans med Åskatla ha låtit hugga stenen.

Ornamentiken är ovanlig, med runorna anbragta på kroppen av en vingad drake. I vingarna äro vingpennorna tydligt utmärkta. En vingad drake förekommer också på runstenen U 295 vid Skånela kyrka.

306. Dal, Skånela sn.

Pl. 12.

Litteratur: D 2: 131. R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), s. 33 (nr 92); UFT h. 6 (1877), s. 27; E. Brate, Reseberättelse 1908 (ATA), Svenska runristare (1925), s. 85; Handlingar i ATA 1925, 1926.

Äldre avbildningar: Dybeck, teckning (ATA), litografi (a. a.).

Ristningen finnes på ett stort stenblock, som ligger 2,5 m. Ö om spannmålsboden i Dal och o. 40 m. V om landsvägen. Gården Dal ligger o. 800 m. N om bron vid Harg, o. 500 m. S om avtagsvägen till Kimsta. Den hör till Skånelaholm.

Ristningen omtalas första gången av Dybeck (1857): »Under gården Skånilaholm hör lägenheten Runberga, invid vägen mellan Skånila och Hammarby kyrkor. Nedanför vestra sluttningen af höjden, hvarå stället ligger, och hvaråt vägen fordom torde sträckt sig, står en jordfast stor sten med en flat och runristad sida, vänd mot vester.» Några år senare (1869) anger Dybeck platsen så: »Runberga, en mindre lägenhet under Skånilaholm, ligger norr ut från Harg, och stenen, en jordfast klippa, är nedanför höjden vester om boningshusen.» Torpet Runberga har givetvis blivit uppkallat efter »runberget». Den lägenhet, som nu ligger på platsen, kallas Dal efter den gård, som en gång har legat här. Brate besökte platsen 1908, men han kunde då icke undersöka inskriften: »Runristningen befinner sig på västra sidan av en jordfast klippa väster på gården till torpet Runberga under Skånellaholm, men intill runstenen har torparen nyligen flyttat avträdet, vilket tills vidare omöjliggör undersökning. För övrigt är icke ristningen utsatt för någon skada, och avträdet är gammalt.»

Stenblockets höjd 1,70 m., bredd 2,70 m.; ristningens höjd 1,52 m., bredd 1,58 m. Rödaktig granit. Ytan är buktig och ojämn. Ristningen är i stort sett djupt och jämnt huggen; men vissa ornamentala detaljer (särskilt huvudet och foten) svagt eller ofullständigt. Den är tämligen väl bevarad.

Inskrift:

ikriþ · lit · hkua · stain · eftir · iubiarn · auk · ikimar · aui · ikiuatr · auk · karl · auk ikriþr

Ingrid(r) let haggva stein eftir Iobiorn, ok Ingimarr ok Ingivaldr ok Karl ok Ingridr.

»Ingrid lät hugga stenen efter Jobjörn, och Ingemar och Ingevald och Karl och Ingrid.»

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början och slut. Icke stungna äro 2, 10, 34, 43 60 **k**. Däremot är tydligt stunget 18 **e**. 8, 14, 20 **t** ha bst endast t. v. 23 **i** står i en ojämnhet, övre delen är otydlig. 25 **b** är säkert, med små bst. Namnet 23—29 **iubiarn** är fullt säkert. 41 **i** är utan bst; ingen sådan har varit huggen. 42 **i** är skadat på mitten. Bst i 63 **þ** är mycket svag. — Dybeck (1857): 18 **i**, 23—29 **uitarn**, 41 **i**; (1869) 18 **e**, 23—29 - **uitarn**, 41 **i**.

Personerna äro delvis desamma, som nämnas i inskriften U 311 vid Harg, strax S om Dal. Därav framgår, att 42—48 **ikiuatr** avser namnet *Ingivaldr*, icke *Ingi(h)vatr* Ingvat, såsom Brate